

Rafael

**SLOVENSKO DUŠNO
PASTIRSTVO V AVSTRALJI**
**SLOVENSKI MISIJON V
SYDNEJU:**

p. Darko Žnidaršič, OFM,
311-313 Merrylands Road,
Merrylands NSW 2160

Poštne pošiljke na: PO BOX 280,
Merrylands NSW 2160

☎ (02) 9637 7147 Fax (02) 9682 7692

Email: darko@pacific.net.au

www.glasslovenije.com.au/versko-sydney.htm

**SLOVENSKI MISIJON V
MELBOURNU:**

p. mag. Ciril A. Božič, OFM, OAM
19 A'Beckett st., Kew VIC, 3101.

☎ (03) 9853 7787 Faximile (03) 9853 6176;

Email: cirilb@bigpond.com;

Poštne pošiljke na PO Box 197, Kew VIC 3101.

Isti naslov za uredništvo »MISLI«

E-mail: misli@bigpond.com

www.glasslovenije.com.au/versko-melbourne.htm.

**SLOVENSKI MISIJON V
ADELAIDI:**

p. David Šrumpf OFM

Holy Family Slovenian Mission, 51 Young Ave.,
West Hindmarsh, SA 5007

Email: p.david.ofm@gmail.com

☎ (08) 8121 3869, (08) 8346 9674

Za telefonski pogovor prosimo, pokličite v

Melbourne - Kew na zgornje številke.

Poštne pošiljke na: PO Box 156, Welland, SA 5007

Email: slomission.adelaide@gmail.com

www.glasslovenije.com.au/versko-adelaide.htm.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste pomagali pri izdaji nove številke »Rafaela«.

Hvala tudi vsem, ki ste ali še boste dali svoj dar slovenski cerkvi sv. Rafaela,

kot pomoč za vzdrževanje cerkve in dvorane.

Hvala vsem sponzorjem, ki so omogočili zrebanje.

**IZ VSEBINE
TE ŠTEVILKE**

- 3 "AMORIS LAETITIA" - "RADOST LJUBEZNI" - Apostolska spodbuda papeža Frančiška o ljubezni v družini (Andreja Barat)
- 6 BOŽJA LJUBEZEN IN POSLUŠNOST V SVETEM DUHU - Papež Frančišek ob sklepu svetega leta usmiljenja
- 8 LETTER TO YOUNG PEOPLE (Pope Francis)
- 9 SPOMINJAMO SE - "RAFAEL" pred 50 leti
- 11 Postni čas in velika noč 2017
- 12 Pričevanje ljubezni do vere in domovine - Gostovanje Duhovniškega okteta Oremus v Avstraliji (Rev. Sebastjan Likar)
- 14 Fotoreportaža obiska okteta Oremus
- 22 J. Kragelj, OD POSTAJE DO POSTAJE - 9.
- 26 Dobrote in nasveti: Tri sadne sladice
- 27 Prejem zakramentov; Naši pokojni
- 30 Dobra volja naj velja
- 31 Oglasi, naslovi, voščilo: VSTAJENJE (J. Slapar - Temšak)
- 32 Molitev za Evropo (kardinal C. M. Martini)

NASLOVNICA: Penrose Park, Marijina Božja pot, posebej oživi na Fatimski dan, 13. dan v mesecu. Letos je 100-letnica Marijinih prikazovanj v Fatimi. - Cerkev Čenstohovske - Jasnogorske Matere Božje je bila zgrajena leta 1995, posvečena 24.5.1997. Marijina podoba je bila kronana 26.8.2001. Kroni je blagoslovil sv. Janez Pavel II. v Rimu.

SPODAJ:

Duhovniški oktet Oremus je obiskal Slovence v Avstraliji februarja letos. Začeli smo pri našem Sv. Rafaelu v Sydneyu - Merrylandsu, kjer smo darovali prvo nedeljsko sv. mašo 12.2.2017.

**"AMORIS LAETITIA" - "RADOST LJUBEZNI" -
O ljubezni v družini**

PAPEŽ FRANČIŠEK JE NA PRAZNIK SV. JOŽEFA, 19.3.2016, PODPISAL POSINODALNO APOSTOLSKO SPODBUDO "AMORIS LAETITIA" - "RADOST LJUBEZNI" O LJUBEZNI V ZAKONU IN DRUŽINI. SVETI OČE POUČUJE POMEMBOST IN LEPOTO DRUŽINE, KI TEMELJI NA NERAZVEZLJIVI ZAKONSKI ZVEZI MED MOŠKIM IN ŽENSKO, OBENEM PA NE ZANEMARJA KRHKOSTI DRUŽIN, STISK, POLOMOV, PRI ČEMER DUHOVNIKE IN SODELAVCE SPODBUJA K RAZLOČEVANJU.

Papežev dokument o ljubezni v družini obsega devet poglavij in vključuje sklepe dveh sinod o družini, ki so ju pripravili v Rimu leta 2014 in 2015. Sveti oče pojasni razvijanje dokumenta: uvod, kjer črpa iz svetih spisov (1. poglavje), da dokumentu ustrezen ton, nato pa obravnava aktualne družinske situacije (2. poglavje) v luči cerkvenega nauka o zakonu in družini (3. poglavje). Zakonska ljubezen (4. poglavje), ki postane rodovitna v družini (5. poglavje), ima v dokumentu osrednje mesto. Sledijo nekatere pastoralne smernice za oblikovanje trdnih in rodovitnih družin v skladu z Božjim načrtom (6. poglavje) ter za okrepitev vzgoje otrok (7. poglavje). V 8. poglavju nas papež povabi k usmiljenju in pastoralnemu razločevanju v situacijah, ki v polnosti ne ustrezajo idealu, kot ga postavlja Gospod. Apostolsko spodbudo papež sklene z nekaterimi potezami družinske duhovnosti (9. poglavje) in z molitvijo k sveti Družini.

Tokratna apostolska spodbuda prinaša nekaj novega. Ne zato, ker bi spreminjala do sedaj veljavna pravila, ampak zato, ker spreminja izhodišče. Pravila še vedno veljajo, vendar niso sama sebi namen in so zaradi človeka, za njegov blagor in odrešenje. Spodbuja nas, da ne bi nikoli pozabili, da Bog "ni prišel klicat pravičnih, ampak grešnike" in, da "zdravnika ne potrebujejo zdravi, ampak bolni" (Mt 9,12-13). - "Papež Frančišek govori o ljubezni v družini in to tako konkretno, tako preprosto, z besedami, ki ogrejejo srce kakor tisti 'dober večer', 13. marca 2013. (...) Papež Frančišek govori o družinah z jasnostjo, ki jo težko najdemo v dokumentih cerkvenega nauka," je dejal dunajski nadškof kardinal Christoph Schoenborn. Kardinal Schoenborn izpostavlja, da papež govori o zakonih in družinah brez kategoriziranja in poudarja načelo vključevanja vseh. V cerkvenih razpravah o zakonu in družini je pogosta tendenca "besede na dveh tirih": na eni strani so zakoni iz družine, ki so "na pravem mestu", ustrezajo pravilom, tiste, kjer vse "gre prav" in je "vse v redu"; potem pa so še tiste "neurejene razmere" na drugi strani in tukaj lahko govor Cerkev rani, lahko da občutek izključenosti.

V dokumentu pa papež Frančišek razvija vodilno misel: "Gre za vključevanje vseh" (AL 297), kajti "vsi mi potrebujemo usmiljenje", kar je temelj za naše krščansko življenje in razumevanje evangelija. **Vsi smo namreč na poti:** tudi družina, kjer "gre vse prav", je na poti, mora rasti, se učiti, dosegti nove stopnje, vstati moramo, kjer pademo. "Papež Frančišek je uspel govoriti o vseh situacijah brez kategorij, s tistim pogledom temeljne dobrohotnosti, ki je povezana z Božjim Srcem,

z Jezusovimi očmi, ki nikogar ne izključujejo, ampak vsakega sprejemajo in vsem podeljujejo veselje evangelija," izpostavlja dunajski kardinal.

Papež ne odvezuje od pravil, pač pa jih postavlja v luč usmiljenja. Pastirjem naroča, naj ne bodo slepi varuhi pravil, ampak naj bodo spremljevalci, razločevalci in naj vključujejo šibkejše. To so številni duhovniki počeli že sedaj, a so pogosto veljali za nekakšne "ilegalce". V spodbudi pa je poudarjeno, da Cerkev ni in ne sme biti carinska postaja, ampak Očetova hiša, kjer lahko vsakdo najde zatočišče.

"Moje misli niso vaše misli..." (Iz 55,8)

Papež nas nežno navaja na misel, da ima zadnjo besedo Bog, ki se ne podreja našim omejenim sodbam. Greh je nekatere ranil bolj, druge manj in v Božjih očeh je morda prijazen pozdrav človeka z ranjeno dušo in mrkim pogledom ali značajem vreden več kot tisoč prijaznih besed nekoga, ki jih stresa kot iz rokava.

Ali tisti robati človek, ki izgleda precej zapit... Zaradi pekla, ki ga je preživel v otroštvu, je tudi sam zavrtel kolo nesreče... Pa vendar je morda njegovo ime v nebesih zapisano z zlatimi črkami, ker Bog ve, da je ta človek premagal strašnega Goljata in z rokami prekopal gore, da je nehal piti, da živčen ne udari žene, da v normalnem tonu govori s sinom... - ...da je z velikimi mukami dosegel, kar je bilo drugim ob ljubečih starših in spodbudnem okolju položeno v zibelko.

Ali tista ženska, ki ima vsakega otroka z drugim... Zelo nekrščansko... Bog pa ve, da dosti drugih možnosti niti ni imela, da je kot deklice nihče ni prijel za roko in jo vodil v burnih najstniških letih...; da je bila že naročena za splav, pa si je premislila in sprejela otroka... in da Bog nanjo ne bo pozabil in da bosta morda skupaj vstopili v čakalnico pri svetem Petru...

Božja merila niso naša merila. Vsak od nas nosi svoj križ in če je pot nekoga ravna in razvije svetost, ki ni vseč le Bogu, ampak tudi ljudem, je dvojno srečen, kajti človek je družbeno bitje in malo stvari ga tako poteši kot odobravanje drugih. (Res pa je, da Bog v tem primeru pogosto priskrbi kak "trn" (prim. 2 Kor 12,7), da se tisti človek ne bi prevzel.)

Papež Frančišek ve, da življenje ni črno-belo, da ni jasne črte med dobrim in slabim. Življenje je barvno, pisano in Bog lahko še tako velik greh obrne v dobro. Še nikoli se ni nihče spustil prenizko za Boga.

Tudi Jezus si apostolov ni izbral med pobožnimi in zanesljivimi možmi, ampak med grešniki. In res ni bilo mišljeno, da bi potem ti postali novi farizeji, kontrolorji milosti, ki jo po kapljicah spuščajo tistim, ki ustrezajo merilom. Ni nam dal lestvice popolnosti, ampak zapoved ljubezni do bližnjega.

Prastara hudičeva skušnjava... napuh

Papež Frančišek nas svari, da ne bi podlegli napuhu in se imeli za dobre, druge pa bi imeli za slabe. Ne smemo si domišljati, da točno vedo ali vemo, kaj Bog misli in kako deluje, kajti Božja ljubezen nam bo vedno nedoumljiva. Moralna popolnost ni zagotovilo za nebesa. Božje usmiljenje pa je.

Apostolska spodbuda nas vabi, da jo najprej preberemo. Napisana je preprosto in konkretno. Nato pa se vprašamo, ali smo v svojem življenju že srečali usmiljen-

ega Očeta, ki nas ljubi in ima za nas odgovor na še tako zapleteno življenjsko in družinsko situacijo? Ali pa še vedno vztrajamo pri Bogu kot moralnem pazniku, ki da pridnim nagrado, druge pa nažene...? - Jezus nam govori o drugačnem Bogu. O tistem, ki čaka do konca, čaka da se vrnemo k njemu in daje tudi delavcem, ki so prišli zadnji, enako plačilo kot prvim.

Zato bi bilo res nerodno in tega se papež Frančišek očitno zaveda, če bi Kristusova Cerkev v imenu morale in pravil zapirala vrata tistim, ki so z eno nogo že tako zunaj, ko pa jim vendar Bog želi kot usmiljeni Oče priti naproti, priteči, jim dati prstan na roko, nov plašč in jim prirediti veliko zabavo. In na to zabavo smo povabljeni vsi. In res bi bilo škoda, če nas ne bi bilo zraven,... - ker to bo namreč najboljša zabava, na kateri ste kadarkoli bili.

Andreja Barat

(www.domovina.je/apostolska-spodbuda-amoris-laetitia-radost-ljubezni-; <http://sl.radiovaticana.va/news>; <http://sps.rkc.si/apostolska-spodbuda-amoris-laetitia-radost-ljubezni-o-ljubezni-v-druzini/>)

MOLITEV OB SKLEPU APOSTOLSKE SPODBUDE

»Jezus, Marija in Jožef,
v vas zremo lepoto resnične ljubezni,
k vam se z zaupanjem zatekamo.

Sveta nazareška Družina, stôri, da bodo tudi naše družine
prostor občestva in dvorane zadnje večerje, kjer je molitev,
pristine šole evangelija in majhne domače Cerkve.

Sveta nazareška Družina, daj,
da ne bi nikoli več v družinah doživljali
nasilja, zapiranja vase in razdeljenosti.
Kdorkoli je bil ranjen ali pohujšan,
naj bo kmalu potolažen in ozdravljen.

Sveta nazareška Družina,
naj prihodnja škofovska sinoda
prebudi v vseh zavest
o svetem in nedotakljivem značaju družine,
o njeni lepoti v Božjem načrtu.

Jezus, Marija in Jožef,
prisluhnite ter uslišite našo ponižno prošnjo. Amen.«

Papež Frančišek

PAPEŽ FRANČIŠEK JE OB SKLEPU SVETEGA LETA, 20.11.2016, PODPISAL ŠE ENO APOSTOLSKO SPODBUDO "MISERICORDIA ET MISERA" - "USMILJENJE IN USMILJENJA POTREBNA". Ti dve besedi sv. Avguštin uporablja, ko opisuje srečanje med Jezusom in ženo, ki je bila prešuštnica (prim. Jn 8,1-11). "Ni mogel najti lepšega in ustrežnejšega izraza, da bi nam dal razumeti skrivnost Božje ljubezni, ki prihaja naproti grešniku: 'Samo ta dva sta ostala: usmiljenje in usmiljenja potrebna' " (Govori o Janezu, 33,5).

Koliko sočutja in božanske pravičnosti je v tej pripovedi. Njen pouk razsvetljuje sklep izrednega svetega leta Božjega usmiljenja, obenem pa nam nakaže pot, na katero smo poklicani danes in naprej.

Tik pred sklepom svetega leta sta papež Frančišek in novinarka Stefania Falasca posnela pogovor za katoliški časnik *Avvenire*. Novinarka se je s svetim očetom pogovarjala o jubilejnem letu, v ospredje pa postavlja tudi ekumensko razsežnost, saj se je papež srečal s predstavniki različnih krščanskih Cerkva.

Sveto leto – odkriti Božjo ljubezen

Kaj je papežu Frančiška pravzaprav pomenilo leto usmiljenja? Sveti oče odgovarja: »Kdor odkrije, da je zelo ljubljen, začne iti ven iz nevarne osamljenosti, iz ločitve, ki vodi v sovraštvo do drugih in do sebe. Upam, da so mnoge osebe odkrile, kako zelo jih Jezus ljubi in so se mu pustile objeti. Usmiljenje je ime Boga in je tudi njegova slabost, šibka točka. Njegovo usmiljenje ga vedno pripelje do odpuščanja, tako da pozabi na naše grehe. **Všeč mi je, ko pomislim, da ima Vsemogočni velikokrat 'slab spomin'. Ko ti enkrat odpusti, pozabi, ker je srečen, da je odpustil.** Zame je to dovolj,« pravi papež in spomni na prešuštnico v evangeliju, ki je zelo ljubila, ker je Jezus zelo ljubil. »Tu je celotno krščanstvo.«

»Jezus ne zahteva velikih dejanj, ampak samo izročitev in hvaležnost.«

Papež se sklicuje na sveto Terezijo iz Lisieuxa, cerkveno učiteljico, ki pri svoji »mali poti« k Bogu govori o otroku, ki se brez pomislekov izroči v očetove roke in zaspil v njih, pri tem pa poudarja, da ljubezen ne more ostati zaprta nekje na dnu. **»Ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega sta dve neločljivi ljubezni.«**

»Nisem imel nobenega načrta«

Na vprašanje, ali so se nameni za sveto leto uresničili, papež Frančišek odgovarja: »Nisem imel nobenega načrta. Preprosto sem naredil to, k čemur me je navdihnil Sveti Duh. Stvari so se zgodile. Pustil sem se voditi Duhu. Šlo je samo za poslušnost Svetemu Duhu, njemu sem prepustil delovanje. Cerkev je evangelij,

Cerkev je delo Jezusa Kristusa, ni neka pot idej ali neko orodje za njihovo potrjevanje. V Cerkvi stvari vstopijo v čas, kadar je čas zrel.«

Papež nadaljuje, da je šlo je za proces, ki je po delovanju Svetega Duha zorel skozi čas, že od drugega vatikanskega koncila dalje. Spomni nas na svoje predhodnike: sv. Janeza XXIII., ki je govoril o »zdravilu usmiljenja«; na bl. Pavla VI., ki je v priliki o Samarijanu našel paradigmo; na sv. Janeza Pavla II. in njegovo okrožnico *Dives in misericordia* ter postavitev praznika Božjega usmiljenja; na Benedikta XVI., ki je rekel »ime Boga je usmiljenje«. Po Frančiškovem prepričanju so vse to stebri. Tako Sveti Duh vodi naprej procese v Cerkvi, vse do izpolnitve.

Jubilej koncila?

Ali bi torej lahko rekli, da je jubilej bil tudi jubilej koncila? Papež odgovarja: »Živeti izkušnjo odpuščanja, ki zaobjema celotno človeško družino, je milost, ki jo oznanja apostolsko oznanilo. Cerkev obstaja samo kot orodje, ki ljudem govori o usmiljenem Božjem načrtu. Med koncilom je Cerkev začutila odgovornost biti v svetu kot živo znamenje Očetove ljubezni.« S koncilskim dokumentom *Lumen gentium* se je povzpela do izvirov svoje narave, k evangeliju. Os krščanskega pojmovanja se prestavi z določenega legalizma, ki je lahko ideološki, na osebo Boga, ki je postal usmiljen z učlovečenjem Sina. Frančišek na tem mestu omeni svojo apostolsko spodbudo *Amoris laetitia* in pravi, da nekateri še vedno ne razumejo: »Ali belo ali črno, čeprav je v toku življenja treba razločevati.« To nam je povedal koncil, pri čemer papež pripomni, da je potrebno stoletje, da bi telo Cerkve dobro vpilo koncil vase. »Zdaj smo na polovici.«

Ekumenska pot se je začela že prej

Leto usmiljenja je bilo zaznamovano s kar nekaj ekumenskimi dogodki. Vendar pa papež Frančišek nanje ne gleda kot na sadove svetega leta. Vsi ti dogodki so namreč del poti, ki se je začela že prej. »Ne gre za neko novo stvar. So samo koraki na poti, ki se je že začela pred časom.« Pojasni, da se je s koncilskim dekretom *Unitatis redintegratio*, torej pred več kot petdesetimi leti, ponovno odkrilo krščansko bratstvo, ki je temelji na enem krstu in isti veri v Kristusa. Pot ponovnega iskanja enosti je napredovala z malimi in velikimi koraki in je tudi dala svoje sadove. In papež, kot je pritrdil, nadaljuje s temi koraki.

Pa vendar, Frančišek se je v štirih letih svojega pontifikata srečal z vsemi primasi in voditelji krščanskih Cerkva. Na pripombo Falascijeve sveti oče odgovori, da je to pot koncila, ki se pač nadaljuje in krepi. Vendar pa gre tukaj za pot, ne gre za papeža. »Ta pot je pot Cerkve. Res je, srečal sem se s primasi in odgovornimi, a tudi drugi moji predhodniki so se srečali z njimi.« Frančišek zatrdi, da sam ni k ničemur priganjal: »Glede na to, kako gremo naprej, se zdi, da je hoja hitrejša.«

(<http://sl.radiovaticana.va/news/2016/11/18>)

My Dear Young People,

I am pleased to announce that in October 2018 a Synod of Bishops will take place to treat the topic: "Young People, the Faith and Vocational Discernment." I wanted you to be the centre of attention, because you are in my heart. Today, the Preparatory Document is being presented, a document which I am also entrusting to you as your "compass" on this synodal journey.

I am reminded of the words which God spoke to Abraham: "Go from your country and your kindred and your father's house to the land that I will show you." (Gen 12.1). These words are now also addressed to you. They are words of a Father who invites you to "go", to set out towards a future which is unknown but one which will surely lead to fulfilment, a future towards which He Himself accompanies you. I invite you to hear God's voice resounding in your heart through the breath of the Holy Spirit.

When God said to Abram, "Go!", what did he want to say? He certainly did not say to distance himself from his family or withdraw from the world. Abram received a compelling invitation, a challenge, to leave everything and go to a new land. What is this "new land" for us today, if not a more just and friendly society which you, young people, deeply desire and wish to build to the very ends of the earth?

But unfortunately, today, "Go!" also has a different meaning, namely, that of abuse of power, injustice and war. Many among you are subjected to the real threat of violence and forced to flee their native land. Their cry goes up to God, like that of Israel, when the people were enslaved and oppressed by Pharaoh (cf. Ex 2:23). I would also remind you of the words that Jesus once said to the disciples who asked him: "Teacher [...] where are you staying?" He replied, "Come and see" (Jn 1:38). Jesus looks at you and invites you to go with him. Dear young people, have you noticed this look towards you? Have you heard this voice? Have you felt this urge to undertake this journey? I am sure that, despite the noise and confusion seemingly prevalent in the world, this call continues to resonate in the depths of your heart so as to open it to joy in its fullness. This will be possible to the extent that, even with professional guides, you will learn how to undertake a journey of discernment to discover God's plan in your life. Even when the journey is uncertain and you fall, God, rich in mercy, will extend his hand to pick you up.

In Krakow, at the opening of the last World Youth Day, I asked you several times: "Can we change things?" And you shouted: "Yes!". That shout came from your young and youthful hearts, which do not tolerate injustice and cannot bow to a "throw-away culture" nor give in to the globalisation of indifference. Listen to the cry arising from your inner selves! Even when

you feel, like the prophet Jeremiah, the inexperience of youth, God encourages you to go where He sends you: "Do not be afraid, [...], because I am with you to deliver you" (Jer 1:8).

A better world can be built also as a result of your efforts, your desire to change and your generosity. Do not be afraid to listen to the Spirit who proposes bold choices; do not delay when your conscience asks you to take risks in following the Master. The Church also wishes to listen to your voice, your sensitivities and your faith; even your doubts and your criticism. Make your voice heard, let it resonate in communities and let it be heard by your shepherds of souls. St. Benedict urged the abbots to consult, even the young, before any important decision, because "the Lord often reveals to the younger what is best." (Rule of St. Benedict, III, 3)

Such is the case, even in the journey of this Synod. My brother bishops and I want even more to "work with you for your joy" (2 Cor 1:24). I entrust you to Mary of Nazareth, a young person like yourselves, whom God beheld lovingly, so she might take your hand and guide you to the joy of fully and generously responding to God's call with the words: "Here I am" (cf. Lk 1:38).

With paternal affection,

FRANCIS

Given at the Vatican, 13th January 2017

SPOMINJAMO SE - RAFAEL pred 50 leti

VAŠ PRIJATELJ (September 1966)

V junijski številki ste brali zgodbo o nadangelu Rafaelu, ki se je pridružil kot spremljevalec mlademu Tobiju na potu v tujo deželo. Postala sta velika prijatelja. Tobija se v začetku ni zavedal, da je njegov spremljevalec sam Božji poslanec. Šele, ko je bila dolga pot opravljena in se je Tobija varno vrnil v očetovo hišo, se je dal nadangel spoznati. Vsi prestrašeni zaradi izredne Božje dobrote in bližine - niseo se je namreč čutili vredne - so padli na obraz. Rafael pa ni maral zahvale zase, ampak jih je opomnil: BOGA HVALITE IN NJEMU SE ZAHVALJUJTE!

Tudi vaš DUHOVNIK je tak "Rafael" - vodnik. Zato je tu, da vas vodi po varni poti zveličanja. On je vaš učitelj, svetovalec, zastopnik pred Bogom; on za vas daruje DARITEV SVETE MAŠE, deli

vam ZAKRAMENTE, MOLI za vaše večno in časno dobro. On je vaš dobri pastir, ki vas vodi na zdravo pašo, lomi vam KRUH ŽIVLJENJA v presveti EVHARISTIJI. V božjem imenu vam odpušča grehe v zakramentu svete pokore in vliva v dušo POSVEČUJOČO MILOST. Pripravlja vas na zadnjo pot v večnost, ko vam prinaša sveto popotnico in sveto maziljenje. Duhovnik spremlja kristjanovo življenje od zibel do groba. - Pa tudi v časnih rečeh je bil, je in bo - duhovnik velik pomočnik človeštvu.

V preteklih stoletjih je bila Cerkev s svojimi duhovniki nositeljica, posredovalka, pospeševalka kulture, znanosti, omike in napredka - čeprav jo nekateri nasprotni elementi skušajo slikati kot nazadnjaško ustanovo, ki ne spada v moderno dvajseto stoletje. Vero, Cerkev in vse, kar je z njo v zvezi, skušajo označiti z besedo "misticizem" - pod to besedo razumejo nekaj nerealnega,

nepraktičnega in nekaj, kar spada med staro šaro.

Resnici na ljubo povedano, je med nami dosti napačnih predstav o duhovniku. Nosilci teh nepravilnih predstav in raznih predsodkov niso sami krivi temu. Živeli so dolga leta pod rdečim režimom, ki je na vse načine skušal vzeti ugled Cerkvi in duhovnikom. Hvala Bogu, mu to ni uspelo - pa vendar, nekaj te propagande proti duhovnikom se je pa le prijelo. Omalovažujejo duhovniški poklic kot nekoristno delo, smatrajo duhovnike kot "izkoriščevalce ljudstva" itd. V tej propagandi je verjetno tudi vzrok pomanjkanju duhovniških in redovniških poklicev med nami v tujini. – Čas je že, da sedaj, ko lahko svobodno mislimo, otresemo predsodke in napačne predstave o duhovniškem poklicu in damo v našem mišljenju in ravnanju duhovniku tisto mesto, ki mu po božji in pravični človeški postavi pripada!

Nekoč je sv. Frančišek na svojem potovanju prišel v neko vas, kjer je bil krajevni duhovnik na slabem glasu. Vsevprek so ga ljudje tožili Frančišku. Svetnik jih prosi, da naj ga peljejo k njemu. Pokleknil je predenj in mu poljubil dlani, posvečene po zakramentu mašniškega posvečenja. Nato je opomnil vaščane, da naj spoštujejo svojega duhovnika navzlic njegovim napakam. V njem naj vidijo poslanca božjega.

Kaj bi ljudje brez duhovnika? Vzemi katoličanom duhovnike, z njimi si jim vzeli sv. mašo, zakramente, učitelja, vodnika in s tem bo vera polagoma izginila iz njih src, ker ni čuvarja te vere, duhovnika. Zato bodimo Bogu hvaležni za duhovnike in jih spoštujemo!

To hvaležnost pa najlepše pokažemo, če molimo za duhovne poklice.

P. Valerijan Jenko OFM

(Rafael 2/1966,1-2)

PRIPIS UREDNIKA:

Naš RAFAEL je zagledal luč sveta junija 1966 in je naš spremljevalec vse do danes. Po tolikih letih je zanimivo pogledati nazaj in marsikateri Vaši spomini oživijo. Kolikor bo mogoče, bomo posamezne odlomke ali zanimive članke objavili v naslednjih številkah. Žal pa v našem arhivu, uredništvu in knjižnici nekatere prve številke manjkajo, nimamo namreč čisto prve (1/1966) in pa tretje številke (3/1966). Morda ima kdo še shranjeno, pa ju lahko skopira in prinese ali pošlje in uredimo naprej, ali jo odstopi, če ne bo shranjeval. Verjetno bo že težko kaj najti, toda vprašamo lahko.

HVALA ZA VAŠE SODELOVANJE!

P. Darko Žnidaršič OFM

Spomini in pričevanja patrov in sester

P. FILIP RUPNIK, ki je tukaj deloval od 1998 do 2005, je samo naročil pozdrave rojakom, vseh se spominja v molitvi in vošči za velikonočne praznike. Sedaj deluje na Kostanjevici (Kapeli) pri Gorici.

POSTNI ČAS IN VELIKA NOČ 2017

MERRYLANDS - SV. RAFAEL

NEDELJA, 2.4.: 5. POSTNA - TIHA NEDELJA: Ob 9.00 DRUŽINSKI KRIŽEV POT, ob 9.30 sv. maša.

CVETNA NEDELJA: Ob 9.30 BLAGOSLOV ZELENJA, BUTARIC, OLJK na dvorišču. Pri SV. MAŠI DRAMATIZIRAN PASIJON.

VELIKI ČETRTEK, 12.4.: Ob 6.00 zvečer SV. MAŠA in molitvena ura.

VELIKI PETEK, 14.4.: OBREDI Gospodovega trpljenja ob 3.00 popoldne.

VELIKA SOBOTA, 15.4.: Češčenje Jezusa v Božjem grobu.

Blagoslov velikonočnih jedil bo ob 2.00 popoldne. Ob 5.00 ne bo blagoslova, pač pa bo zvečer po velikonočni vigiliji in v nedeljo po vstajenjski sv. maši.

VELIKONOČNA VIGILIJA BO OB 6.00 ZVEČER (zimski čas!).

VELIKA NOČ, 16.4.: SV. MAŠA Z VSTAJENJSKO PROCESIJO BO SAMO OB 8.00 ZJUTRAJ. - Druge sv. maše ne bo.

VELIKONOČNI PONEDELJEK, 17.4.: SV. MAŠA BO OB 9.30 DOPOLDNE. Po sv. maši bo kosilo v dvorani in PIRHOVANJE. Rezervacije so obvezne.

NEDELJA, 14.5: MATERINSKI DAN: Maševal in nagovoril nas bo provincial P. MARJAN ČUDEN, ki nas bo obiskal v mesecu maju (od 3. do 24.5.).

WOLLONGONG - FIGTREE - SLOVENSKA CERKEV VSEH SVETIH

CVETNA NEDELJA, 9.4.: SV. MAŠA ob 4.00 popoldne (zimski čas!).

VELIKI PETEK, 14.4.: OBREDI ob 7.00 zvečer.

VELIKA NOČ, 16.4.: SV. MAŠA BO OB 12.00 (OPOLDNE) in blagoslov jedil.

V MAJU: SV. MAŠA BO V NEDELJO, 14.5., ob 4.00 popoldne. Maševal bo NAŠ PROVINCIAL P. MARJAN ČUDEN.

CANBERRA - GARRAN - CERKEV SV. PETRA IN PAVLA

VELIKA NOČ: SV. MAŠA bo ob 6.00 zvečer in blagoslov jedil.

V MAJU bo SV. MAŠA V SREDO, 17.5., ob 5.00 popoldne. Maševal bo provincial P. MARJAN ČUDEN.

Sv. maše od maja do vključno septembra bodo ob 5.00 popoldne.

NEWCASTLE - HAMILTON - KATEDRALA SRCA JEZUSOVEGA

Sv. maši bosta v nedeljo, 30.4.2017, ob 6.00 zvečer, in v nedeljo, 26.11.2017, prav tako ob 6.00 zvečer.

ZLATA OBALA - GOLD COAST IN CORNUBIA - PLANINKA PRI BRISBANU

Sv. maši bosta: na Klubu Lipa Gold Coast v soboto, 6.5.2017, ob 4.00 popoldne.

Na Planinki pri Brisbanu v nedeljo, 7.5.2017, ob 10.30 dopoldne.

Naslednji Božji službi bosta: na Gold Coastu 5.8. in na Planinki v nedeljo, 6.8.2017 - žegnanje.

V septembru je romanje v Marian Valley v soboto, 9.9.2017, s sv. mašo ob 11.00 dopoldne. - V nedeljo, 10.9., pa je sv. maša ob 10.00 na Klubu Lipa Gold Coast - žegnanje.

Če bodo kakšne spremembe, se obvestimo.

PRIČEVANJE LJUBEZNI DO VERE IN DOMOVINE Gostovanje Duhovniškega okteta Oremus v Avstraliji

Oktet Oremus, ki ga sestavljajo duhovniki ljubljanske in novomeške škofije, je od 11. do 27. februarja gostoval pri Slovencih v Avstraliji.

Potem, ko smo v lanskem letu praznovali desetletnico delovanja, smo se povezali s patri frančiškani, predvsem s patrom Darkom, in dogovorili smo se za primeren čas obiska, ko se ob koncu poletja pri vas, v deželi pod Južnim križem, začena novo pastoralno leto.

Iz mrzle slovenske zime smo po dolgem letu (kaj pa je to v primerjavi z vami, rojaki, ki ste pred pol stoletja potovali z ladjo mesec in več!) prišli v iztekajoče se poletje, ki je letos postreglo s temperaturami krepko čez 40 stopinj Celzija.

Turnejo smo začeli v Sydneyu, kjer nas je pričakal p. Darko Žnidaršič. Prvo nedeljo smo tako obhajali sveto mašo dopoldan pri Sv. Rafaelu v Mer-rylandsu in imeli koncert v dvorani, nato kosilo na Slovenskem društvu, kjer smo prav tako nastopili, popoldan pa smo bili še pri skupnosti v Wol-longongu. Skupaj s p. Darkom smo naslednji dan obiskali narodni park Blue Montains, v torek pa še glavne znamenitosti Sydneya. V četrtek smo si ogledali glavno mesto Canberro, sprejela nas je veleposlanica gospa Helena Drnovšek Zorko, zvečer pa smo se srečali s slovensko skupnostjo, ki gostuje v avstralski cerkvi sv. Petra in Pavla v Garranu, somaševali in zapeli pri sv. maši, pripravili koncert v cerkvi in nato skupaj večerjali na tamkajšnjem slovenskem društvu.

Drugo nedeljo smo bili gostje pri p. Cirilu A. Božiču, ki skrbi za misijon sv. Cirila in Metoda v Kew v Melbournu. Po dopoldanski maši smo imeli skupno kosilo in nato še koncert. Rojaki so se ob skupnem prepevanju domovinskih pesmi zadržali do poznega popoldneva. Med tednom smo se srečali tudi z melbournskim nadškofom msgr. Denisom Hartom, s katerim smo skupaj večerjali v Baragovem domu. Kako domače vzdušje napravijo pridne roke slovenskih gospodinj in pa laiška misijonarka Marija Anžič! Po čudoviti pokrajini ob Great Ocean Road, ki smo jo prevozili v zadnjem tednu, smo prispeli v skupnost v Adelaide k p. Davidu. Tudi zadnjo nedeljo

smo bili priče močni veri in ohranjanju živega spomina na domovino, ki so jo mnogi morali zapustiti zaradi razmer. Marsikatero oko se je orosilo, tudi pri nastopajočih, ko smo se Bogu zahvalili za to, da nam je odmeril kos svojega raja, in čeprav mnogi živite na drugem koncu sveta, ste v srcu še vedno ponosni Slovenci.

Člani Duhovniškega okteta Oremus smo Bogu hvaležni, da smo smeli bivati med vami, dragi rojaki, in vam prinesli veselje pesmi, ki jo je slovenski duhovnik vedno s ponosom gojil! Še posebej pa smo hvaležni bratom frančiškanom za gostoljubje, odprtost in bratsko povezanost v dneh naše turneje.

Rev. Sebastjan Likar, župnik, Šmartno pod Šmarno Goro

11.2.2017: Zvečer so pevci okteta Oremus prvič stopili na avstralska tla - v Sydneyu. V nedeljo, 12.2.2017, smo somaševali pri nedeljski sv. maši v naši cerkvi sv. Rafaela, duhovniki so zapeli nekaj pesmi, po sv. maši pa priredili prvi koncert v naši dvorani. Srečanje z rojaki je bilo nadvse prijetno. **Pevci okteta Oremus: Matevž Mehle, Marko Čizman, Janez Rihtaršič (vodja), Sebastjan Likar, Bogdan Oražem, Marjan Lampret, Andrej Župan, Janez Avsenik.**

Nedeljsko kosilo? "Dobro kosilo ni daleč!" Šli smo na Slovensko društvo Sydney, kjer so naši gostje na povabilo predsednika Štefana Šerneka tudi zapeli na začetku Prešernove proslave.

12.2.2017: Popoldne je oktet Oremus pel pri sv. maši v naši cerkvi vseh svetih v Wollongongu - Figtreeju. Po kratkem koncertu v cerkvi smo povečerjali skupaj v dvorani in že dolgo nas ni bilo tako veliko skupaj! Hvala Vam, rojaki!

13.2.2017: Končno smo dobili obljubljen mali avtobus. Lep sončni dan smo duhovniki in p. Darko izkoristili za izlet na Blue Mountains. Tam smo dolgo čakali na vlak, zato smo kar "urezali" domačo slovensko pesem, ki je lepo navdušila pisano množico ljudi v prekrasni naravi.

14.2.2017: Zvečer smo se srečali s predsednikom Petrom Kropcem in rojaki na Klubu Triglav - Mounties. Večer je minil v prijetnem klepetu in vzdušju, po ogledih in večerji pa je bil okronan z domačo pesmijo! - Naslednji dan so duhovniki odpotovali v Coomo, Thredbo, Jindabyne in na Mt. Kosciuszko.

16.2.CANBERRA: Na veleposlaništvu nas je sprejela veleposlanica gospa Helena Drnovšek Zorko.

CANBERRA: Zvečer smo somaševali v cerkvi sv. Petra in Pavla. Domači cerkveni pevski zbor in zbor duhovnikov sta prav doživeto odmevala pod oboki moderne cerkve. Po koncertu v cerkvi smo se zbrali k večerji na Slovensko-avstralskem društvu v Phillipu, ACT.

19.2.2017: To nedeljo so duhovniki somaševali in zapeli pri sv. maši v naši cerkvi sv. Cirila in Metoda v Melbournu - Kew. Somaševala sta tudi p. dr. Vilijem Lovše in p. dr. Mihael Stanislav Vovk.

19.2.2017: Sv. maša v Kew, družinsko kosilo in koncert v dvorani so privabili največ ljudi. Slovenska pesem je odmevala še dolgo popoldne. Popoldne smo obiskali katedralo v Melbournu in si ogledali mesto.

Oktet Oremus je zapel tudi v anglikanski katedrali sv. Pavla v središču Melbournu, kjer jih je pozdravil zakristan Peter.

Oktet Oremus v studiju radia SBS v Melbournu

20.2.2017: Po skupni večerji v Baragovem domu z nadškofom msgr. dr. Denisom Hartom. Pridružili so se nam bratje frančiškani iz Box Hilla.

Na poti v Adelaide - pri Dvanajstih apostolih. Narava res naredi svoje, nekateri so tukaj potopljeni, zato pa apostoli v Cerkvi držijo - in mi in Vi moramo (z)držati, kajne?

26.2.2017: Duhovniki - pevci so to nedeljo somaševali in peli pri sv. maši v naši cerkvi Svete Družine v Adelaide. Po sv. maši os zapeli še nekaj pesmi. Somaševal je tudi dr. p. Vilijem Lovše, jezuit, ki je bil tukaj na obisku.

26.2.2017: Popoldne je oktet Oremus nastopil na Slovenskem klubu v Adelaide. Tudi gospodinjam v kuhinji in predsednici kluba so se zahvalili s pesmijo.

Slovo ob odhodu pred cerkvijo v Adelaidei

27.2.2017: In še zadnja večerja in pozdrav - z adelaidskimi rojaki tukajšnjim rojakom, preden smo si rekli, da se vidimo še kdaj. Srečno vsem in Bog povrni za tolika doživetja, gostoljubje in dobrote!

**MARIJINO CELJE NAD KANALOM
IN ZAPOTOK**

Dne 30. decembra 1967 je začelo snežiti. Na novo leto 1968 je zapadlo pol metra snega. Ljudje so trdili, da ni bilo toliko snega od leta 1952. Veter je delal visoke zamete. Na novo leto zjutraj sem v snežnem metežu gazil sneg proti Zapotoku, popoldne pa še v Britof. Napravil sem 18 kilometrov peš. V Zapotoku sta me spremljala dva strežnika, ki sta v zametih začela jokati. Škof mi je rekel: "Saj imate avto!" - V takih trenutkih bi mi po zametih avto prav nič ne pomagal!

Ob koncu leta sem ljudem prebral poročilo o vsem, kar smo naredili v preteklem letu, jih pohvalil za sodelovanje in jim povedal načrte za naslednje leto. Napovedal sem tudi sveto birmo.

1968

Dne 12. januarja je umrl Janez Kralj, oče profesorja Franca Kralja. Pogreb je bil 13. januarja popoldne v snegu. Z avtobusom so se pripeljali iz Vipave dijaki in profesorji. Bilo je 12 duhovnikov. Govoril je vipavski dekan in ravnatelj semenišča Slavko Podobnik.

Med 7. in 14. januarjem je bil hud mraz. Vse dni je bilo deset stopinj pod ničlo.

Župnik Pavel Uršič iz Srednje vasi v Bohinju me je prosil, da bi imel duhovne vaje za njegovo mladino. In sicer v župnišču na Ligu.

Takole mi je pisal:

"Prva skupina bi prišla v nedeljo, 21. t. m., najkasneje zvečer z menoj. To so 8. razred osemletke, kakih 20.

Druga skupina bi jih zamenjala v sredo, 24. zvečer in vztrajala do sobote, 27. t. m. To so srednješolci (15 dalje). Dve skupini zato, ker ni prostora in psihološka razlika. Ko je blejski Nace Škoda zvedel, da grem k Tebi, je bil koj navdušen dati še nekaj svojih. Tako, da nas bo z Jesenic, Bleda, Bohinjske Bele in Ribnega in Srednje vasi. Mogoče jih bo preveč, mogoče se vsi premislijo. Z mladino je križ, je muhasta. Upajmo na Božjo milost... Glede snovi bolje razumeš od mene. Za osemletkarje lažje, za doraščajoče pa kar zahtevno. So že bili na podobnih tečajih. Vendar vedi, da naši Gorenjci za dve leti kasneje dozorijo od Primorcev! Bog nam daj in Marija blejska, da se nam vse prav posreči.

Lepe pozdrave sprejmi od Paulusa, župnika."

V prvi skupini je bilo 11 fantov in 11 deklet, v drugi pa 6 fantov in 6 deklet, od 15 do 17 let. Vseh govorov je bilo 25. V nedeljo, 28. januarja, so peli in ministrirali pri skupni maši ob 11h.

Jeseniški kaplan Tone Markelj se mi je po tej duhovni obnovi takole zahvalil: "Sinoči so se vrnili naši trije fantje. Ves čas me je precej skrbelo, kako bodo zadovoljni, s kakšnimi vtisi se bodo vrnili domov. Ko so se sinoči mimogrede oglasili tudi v župnišču, so bili naravnost navdušeni. Tudi dva, ki sta bila s prvo skupino, sta bila zelo zadovoljna. Naj Vam za Vaš trud Bog obilno povrne..."

Ko sem imel v Šebreljah tridnevnicu pred praznikom sv. Jurija, sem nekega

jutra molil brevir pred župniščem. Mimo je šel zidar Tone Ozebek. V rokah je držal zidarsko kladivo in žlico. Rekel sem mu, da bi tudi jaz potreboval takega moža. nasmehnil se je in rekel: "Zmeniti se je treba." In sva se tako zmenila, da sem ga pozneje prišel velikokrat iskat in ga peljal na Lig. Razna dela je opravil pri cerkvi in v župnišču, kot bom pozneje povedal.

Od 15. do 22. maja je potekalo delo na cerkveni strehi. Treba je bilo zamenjati slabe korce in vse ostale prečistiti. Pod zvonovi je voda pronicala skozi zid. Leseno, neuporabno prižnico smo odstranili. Strop ob zvoniku nad krstnim kamnom je bilo treba obnoviti, ker je bil gnil zaradi zamakanja. Postavili smo tudi oder za pleskanje notranjščine cerkve. Ljudje so darovali lipe. Pod štiri nosilne stebre smo namestili koleščka, da je bil oder premičen. Prečne stebre smo povezali z vijaki, da je bil zložljiv. Ljudje so z veseljem pomagali, saj je bilo poleg dveh zidarjev tudi po deset delavcev.

Od 10. do 28. junija je trajalo pleskanje cerkve. Povabil sem akademskega slikarja Čora Škodlarja, da je očistil vse freske. Bila sva skupaj v zaporu, zato mi je rad napravil to uslugo. Za plačilo si je na podstrešju izbral lesene polomljene svečnike, ki jih je morda restavriral in dodal svoji zbirki.

Poklicna pleskarja sta bila dva fanta z Volarij, Karel in Pavel. Pomagal jima je upokojeni pleskar Lojze iz Borjane, nekaj dni tudi g. Drole, župnik iz Breginja.

Dne 15. julija je bilo romanje ministrantov iz kanalske dekanije, Goriških Brd, Postojne in Cerčna. Prišlo je nad 200 ministrantov. Maševal je dekan

Šuligoj iz Medane. Po maši je bilo tekmovanje v znanju, nato pa nogometne tekme na obeh straneh cerkve in druge zabavne igre.

Na god sv. Ane je bila sv. birma. Škof je prišel prejšnji dan z Livka. Ob prihodu so mu pritrkovali fantje iz Čolnice. Vse je lepo poteklo. Tudi matične knjige so bile v redu. Otroci so dobro znali. Moji misijoni niso nič ovirali verouka. Pred birmo sem začel zbirati podatke za župnijsko kroniko. Podlaga za to mi je bila knjižica "Maria Cel nad Kanalom", ki jo je leta 1853 napisal profesor Štefan Kocijančič. Kronika je bila v tipkopisu končana do birme.

Dne 1. septembra smo z enim avtobusom poromali na Svete Višarje. Istega dne je nastopil v Kanalu novi župnik Mirko Berce. Gospod Semič je kot upokojeni dekan ostal v župnišču.

Na praznik imena Marijinega, 12. septembra, so prišli moji sošolci Slovenci in Furlani, da smo v cerkvi somaševali in pri mizi obnavljali spomine na gimnazijska in teološka leta.

Na "odpustek" popoldne so prišli s tremi avtobusi romarji iz Ločnika. Peli so latinsko mašo. Njihov rojak Leopold Perco je v cerkvi naslikal dve freski. Zato so radi prihajali na romanje.

Prve tri dni v oktobru so domačini skopali jarek okrog cerkve za ozemljitev strelovoda. Izkop je bil dva metra od zidu in v globini 60 centimetrov. Za cerkvijo je zgolj zemlja, pred cerkvijo in na južni strani pa je nasip. Elektromonter Franc Obid iz Cerčna je z dvema delavcema v treh dneh napeljal strelovod, ki gre z zvonika na streho cerkve, nato po vrhu na prezbitarij in zakristijo. Z velike strehe gredo štirje vodi v zemljo, s

strehe prezbitarija dva voda in s strehe zakristije - zadaj - en vod. Izkop in zasip jarkov so ljudje opravili prostovoljno.

Od 21. do 26. oktobra smo popravljali streho na župnišču in dozidali nov dimnik nad spalnico.

Na zahvalno nedeljo je bila cerkev okrašena s poljskimi pridelki, ki so bili hkrati dar za semenišče.

Od 11. do 17. novembra smo se z g. Benedetičem in g. Pulcem udeležili duhovnih vaj v mestu Assisi, kjer imajo poseben dom za duhovne vaje.

V letu 1968 smo napravili tudi nove klopi v kapeli.

1969

Dne 4. februarja 1969 - ob 50-letnici mojega rojstva - je bila na Ligu duhovna obnova za duhovnike, katere so se udeležili naslednji duhovniki: Ivan Semič, Mirko Berce, Mirko Škarabot, Vinko Kobal, Srečko Šuligoj, Alojzij Kodermac, Efrem Mozetič, Bruno Pulec, Janko Tušar, Danilo Cimprič, Anton Krapež, Mirko Žakelj in p. Bruno (Korošak?) s Svete Gore.

Naslednji dan, 5. februarja, je umrl g. Filip Kavčič, župnik v Desklah. Pokopan je bil 6. februarja. Pogreb je vodil škof Jenko. Udeležilo se ga je 50 duhovnikov. Kavčič je bil pod Italijo interniran od fašistov.

Leta 1969 so bila opravljena razna obnovitvena dela pri cerkvi. V krajevni mizarški delavnici so izdelali osem novih oken, ki jih je vzdal zidar Anton Ozebek iz Šebrelj. Steklarna v Solkanu je na šipe napravila brušene križe. Isti zidar Ozebek je šipe vložil in zakital. Ni bil namreč le zidar, lotil se je vsakega dela in poklica.

V cerkvenem gozdu pod Sv. Jakobom so od januarja do konca aprila posekali drevesa in izdelali 120 m³ drv za prodajo, da bi krili stroške pri obnovi cerkve. Na goloseku pa je bilo treba nasaditi smrečice.

Ker je omet na zvoniku vedno odpadal zaradi mraza, smo sklenili zvonik fugirati. Grajen je namreč iz kamna. Junija smo zvonik poodrali in tudi pročelje cerkve. Osmega julija je zidar Ozebek začel z delom. Treba je bilo odtolči ves omet do živega kamna. Dne 9. julija pa je na Kaninu in na Krnu zapadel sneg. Bilo je tako mrzlo, da mi je zidar rekel: "Zakaj sva se midva srečala pred župniščem v Šebreljah, da moram jaz zdaj tukaj zmrvovati sredi poletja?"

Stene je bilo treba oprati z vodo. Da je voda tekla s pritiskom, smo jo morali črpati na roko. Sprane kamne je bilo treba oblitati s cementnim mlekom in nato nanesti nov omet na pročelje. Na zvoniku pa izdelati fuge med kamenjem.

V juliju je bilo to delo končano in avgusta je bil postavljen oder k južni steni. Po odstranjenem ometu je bila zadnje dni avgusta na novo ometana južna stena. Prve dni septembra je bil oder postavljen k severni steni, kjer je bilo opravljeno isto delo, tako je bilo vse končano do "odpustka".

V mesecu oktobru je bil fugiran spodnji zid okrog zakristije, v grobem so bile napravljene nove stopnice na kor in popravljene južne stopnice pred cerkvijo. V zvoniku pa je bila ulita betonska plošča, da bi ustavila morebitno vodo, ki bi uhajala skozi line.

Pasar Pezdirc v Ljubljani je izdelal dva nova lestenca, ki sta bila obešena v cerkvi zadaj. Začeli smo tudi nabirko

za nov zvon.

Tudi kapela je dobila dva nova steklena lestenca.

V tem letu so 7. aprila obiskali Marijino Celje romarji iz Gorice pod vodstvom dr. Humarja.

Dne 8. maja smo mi poromali v Padovo in Benetke, 28. maja pa še v Drežnico.

Dne 25. avgusta so prišli ministranti iz idrijske dekanije s svojimi duhovniki. Dne 31. avgusta pa romarji z Goč na Vipavskem.

Romarji iz Ločnika so prišli z dvema avtobusoma za odpustek dne 14. septembra.

Leta 1969 sem poslal v tržaško Mladiko nekaj odlomkov iz spominov na zaporniška leta. Pod imenom "Jetnik" - začetni črki mojega imena JK - so bili natisnjeni: Sončni žarek, Pajki in Majniški obisk. Izbral sem take odlomke in dogodke, ki bi bili možni kjerkoli po svetu. Nisem maral, da bi kdo začel sumiti, kje se je to godilo. Bili so še svinčeni časi in če svinec pade nate, te stre. Kdor pa je to bral, je bil navdušen, kar me je opogumilo, da sem nadaljeval s pisanjem. Docela sem se vživel v tiste čase in zopet videl pred očmi poraze ljudi, ki so uživali ob poniževanju duhovnikov.

Ob koncu leta 1969 je župnija Marijino Celje štela 375 duš, od teh 104 starih nad 60 let. Zapotok pa je štel 67 duš.

1970

Odločili smo se, da v letu 1970 kupimo nov zvon, ker je bil stari počen. Ljudje so se velikodušno odzvali. Dne 21. junija so sneli počeni zvon. Tehtal je 408 kilogramov. Ulit je bil v Ljubljani leta 1849 v livarni Samassa. Dne 2. julija so ga odpeljali v Žalec in od tam pripeljali nov

zvon, ki tehta 565 kilogramov in ima glas G. Dne 5. julija je zvon blagoslovil dekan Mirko Berce in so ga nato dvignili v zvonik.

Avgusta so bile prečiščene in uglašene orgle. Oktobra in prve dni novembra pa je potekalo fugiranje pokopališkega zidu.

Za božič so bile postavljene nove jaslice - žgana glina iz Šmartnega pri Kranju (akademski kipar Viktor Konjedic, op. p. D. Ž).

V juniju je bil v župnišču odstranjen leseni balkon, ker so bile deske preperele, in je bil ulit nov železobetonski balkon.

V letu 1970 smo 2. maja poromali na Brezje skozi Cerkno in Poljansko dolino, 24. maja popoldne pa na Mirenski Grad.

Romanje ministrantov je bilo k Sv. Pavlu nad Planino.

V letu 1970 sta bila samo dva krsta, smrti pa sedem. Odselile so se tri družine s skupno 11 člani.

Dne 20. oktobra zvečer - bilo je slabo vreme - sta dva dolgolasca vlomila v zakristijo pri cerkvi. Z drogom sta razbila vrata. Naslednji dan so prišli miličniki in kriminalistični izvedenec. Vse so pregledali in fotografirali. Ukradeno ni bilo nič. Zlikovca so še isti dan odkrili in zaprli. Bila sta dva mladince z Jesenic.

(N. d., 71-80. - Se nadaljuje.)

TRI SADNE SLADICE

Nekaj sladkega se nam vedno prikaže, našim otrokom in vnukom pa sladice sploh teknejo. Toda včasih, ko pripravljamo sladice ali kupimo kakšne deserte ali pecivo, kar ne vemo, kaj bi spet pripravili, da bo za našo družino in za prijatelje kdaj nekaj novega ali pa, da spet odkrijemo kakšne dobre stare dobrote.

Danes bomo pripravili tri sadne sladice, od teh dva narastka, da dopolnimo lansko zbirko narastkov (gl. Rafael 1/2016, 26-27).

a) **JABOLČNI NARASTEK:** Za 6 oseb potrebujemo: 6 velikih kiselkastih jabolok, 60 g masla, 130 g sladkorja, 1 žličko cimeta, 5 žlic ruma, 40 g margarine, 1 kozarec mleka, 40 g moke, 4 rumenjake, 2 žlički jedilnega škroba, 5 beljakov.

Jabolka olupimo in razrežemo na krahle, pečke odstranimo. Potresemo jih s sladkorjem in s cimetom. Ko postanejo krahli prozorni, jih zalijemo s 3 žlicami ruma. Rum prižgemo, da jabolka flambiramo. Ko ogenj dogori, odstavimo ponev z jabolki s štedilnika in pustimo stati. V posodi razstopimo 40 g margarine, primešamo moko in med mešanjem zalivamo z mlekom. Kuhamo še 5 minut na majhnem ognju, da se omaka zgosti. Omako pustimo, da se ohladi, nato primešamo rumenjake. Jedilni škrob razmešamo z malo hladne vode, primešamo ga testu, nato dodamo preostali sladkor in odišavimo z malo ruma. Iz beljakov stepemo trd sneg in ga rahlo zamešamo v testo. Jabolka stresemo v namaščen pekač in pokrijemo s testom. Pečemo v pečici pri 180 stopinjah 40 minut.

b) **SKUTNI NARASTEK S SADNIM PRELIVOM:** Za 4 osebe potrebujemo: 1 kg skute, 4 žlice pšeničnega zdroba, 8 žlic drobtin, 4 jajca, 8 žlic sladkorja, 4 žlice rozin, margarino za pekač, 8 žlic jogurta, 8 žlic marmelade.

Skuto, zdrob, drobtine, jajce in sladkor dobro zmešamo, dodamo rozine in po želji sesekljane ali zmlete orehe ali lešnike. Namažemo ognjavarno posodo in vlijemo zmes. Pečico ogrejemo na 220 stopinj in pečemo 20 minut. Jogurt in marmelado zmešamo, da dobimo tekoč sadni preliv. Narastek lahko ponudimo vroč ali ohlajen.

c) **HRUŠKE S ČOKOLADNO SMETANO:** Za 4 osebe potrebujemo: 2 veliki, zreli hruški, 2 žlici pomarančnega soka, ščepec cimeta, 2 dl sladke smetane, 2 rebri mlečne čokolade, 2 koščka mlečne čokolade.

Hruški olupimo, prerežemo na pol, pečke izdobljemo. Hruške oblijemo s pomarančnim sokom in jih pokrite v skledi damo v hladilnik, da se napijejo okusa po pomaranči. Segrejemo smetano in čokolado, da se čokolada raztopi. Smetana naj na hitro zavre, nato jo damo v hladilnik, da se ohladi. Ohlajeno čokoladno smetano stepemo in nabrizgamo na hruškine polovice. Potresemo z nastrgano čokolado in s cimetom in takoj ponudimo.

Pa Bog žegnaj!

N. N. (Vir: revija Jana, 1988)

Sv. krst:

MAYA ERNA ČRNČEC, hči Rudija in Tanye, r. Andrejaš. Rojena 24.8.2016, krščena 27.12.2016 pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu.

MILA JAE CEROVAC, hči Josepha in Pamele, r. Žugec. Rojena 19.10.2016, krščena 26.2.2017 pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu.

JAKE SEBASTIAN FISHER, sin Roberta in Diane, r. Mikuletič. Rojen 25.7.2016, krščen 4.3.2017 pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu.

Prvo sv. obhajilo:

DANIEL FARRELL, sin Campbella in Mary, r. Simčič, in **SETH HOGAN**, sin Trenta in Veronice, r. Lah, sta prejela prvo sv. obhajilo v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu na 2. adventno nedeljo, 4.12.2016.

Pridružila se jima je **NIA MARIENEMEŠ**, hči Damiana in Lillan, r. Danev. Prvo sv. obhajilo je prejela 13.11.2016, St. Charles's Church, Ryde.

MIA in AVA BOŠNJAK, hčerki Stevena in Danice, r. Matuš, sta prejela prvo sv. obhajilo v nedeljo, 5.6.2016, v župniji Marije, Kraljice miru v Greystanes-u, NSW.

ELLA COLUSSI, hči Denisa in Milene, r. Godec, je prejela prvo sv. obhajilo v nedeljo, 28.8.2016, v župniji sv. Patrika v Sutherlandu, NSW.

Poroka:

JOSEPH - JOE CEROVAC in PAMELA ŽUGEC. Priči sta bili Goran Cerovac in Natalie Žugec. - Merrylands - Sv. Rafael, 26.2.2017.

ANDREJ KIRN

R. 15.11.1927 Koritnice, ŽU Knežak
U. 6.5.2016 Magnolia Homestead Aged Care, Upper Coomera, QLD. Pogrebni obred v kapeli Hilltop on Tamborine. Počiva na pokopališču Mt. Tamborine.

ALOJZ VUZEM

R. 19.5.1924 Belski vrh, ŽU Cirkulane - Zavrč
U. 23.5.2016 Brisbane, QLD.

JOHANNA BRATOŠ, r. TEHOVNIK

R. 6.5.1923 Ladja, ŽU Sora pri Medvodah
U. 24.7.2016 Robina Hospital, QLD. Pogrebni obred 28.7.2016 v Allambe Memorial Parku, Nerang, QLD. Počiva na tamkajšnjem pokopališču.

VIKTOR BRODNIK

R. 2.9.1931 Divion, Francija
U. 2.9.2016 Nowra Hospital. Cerkevni pogrebni obred 8.9.2016 v kapeli krematorija Shoalhaven, Worrigea, nato je bil pokojnik upepeljen.

DARIO BIZJAK

R. Predmeja, ŽU Otlica
U. 2016 Mosman, NSW.

FAY MATIČIČ

R. 31.3.1941 Texas, QLD
U. 19.10.2016 Redcliff, QLD. Sv. maša 24.10.2016 v cerkvi Marije, Kraljice miru - Mary Queen of Peace v Redcliffu. Pokopana je na tamkajšnjem pokopališču.

ŠTEFAN SEČKAR

R. 28.10.1950 Čakovec, Hrvaška
U. 12.11.2016. Sv. maša 17.11.2016 v župnijski cerkvi sv. Mihaela v Kaleenu, ACT. Pokopan je na pokopališču Gungahlin - Mitchell.

BRANKO - BRON KOZLOWSKI

R. 3.7.1959 Zbelovo, ŽU Loče pri Poljčanah.
U. 5.11.2016 Bossley Park, NSW. Sv. maša 11.11.2016 v župnijski cerkvi sv. Benedikta v Smithfieldu. Pokopan je na pokopališču Forest Lawn, Leppington.

IVANKA BRODEJ

R. (94 let)
U. 3.12.2016 Gold Coast, QLD. Po pogrebu je bila upepeljena.

DRAGICA BARIČIČ, r. BRAJKOVIČ

R. 5.10.1936 Lovič Prekriški, ŽU Vivodina, Hrvaška
U. 8.12.2016 Liverpool Hospital. Sv. maša 14.12.2016 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopana je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

MARICA TOMAŽIČ st., r. FLAJNIK

R. 13.2.1921 Perudina, ŽU Vinica
U. 18.12.2016 Columbia Aged Care, Strathfield, NSW. Sv. maša 23.12.2016 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopana je na starem slovenskem pokopališču v Rookwoodu.

MARIJA JAKLIČ, r. LEBAR

R. 15.11.1935 Gornja Bistrica, ŽU Črenšovci
U. 30.12.2016 Prince of Wales Hospital, Randwick, NSW. Sv. maša 12.1.2017 v župnijski cerkvi sv. Pavla v Albion Parku. Pokopana je na tamkajšnjem pokopališču.

AMELIA ZANIER - ZANUTTINI, r. CERKVENIK

R. 28.8.1919 Gradišče ob Soči
U. 30.12.2016 Mosman, NSW. Sv. maša 5.1.2017 v cerkvi Srca Jezusovega v Mosmanu. Pokopana je na pokopališču Macquarie Park.

MATILDA RADI, r. ERZETIČ

R. 16.11.1927 Gorica
U. 22.1.2017 Bankstown Hospital. Pogrebni obred 25.1.2017 v kapeli sv. Mihaela v Rookwoodu, tam je pokopana na starem slovenskem pokopališču.

ŠTEFKA ANDLOVEC

R. 20.3.1937 Mereče pri Ilirski Bistrici
U. 25.1.2017 Goodna, QLD. Pogrebni obred 2.2.2017 v cerkvi sv. Frančiška Ksaverija v Goodni, pokopana je na tamkajšnjem pokopališču.

RAYMOND BLANKHETE

R. 21.9.1930 Pariz, Francija
U. 2.2.2017 Sunshine Coast.

MATIJA BRANCELJ

R. 17.2.1935 Ljubljana
U. 17.2.2017 Wodalba, Central Coast, NSW. Pogrebno slovo 23.2.2017 v Wodalbi, nato je bil pokojnik upepeljen.

ROMANO BUKARICA

R. 24.8.1937 Zadar, Hrvaška
U. 21.2.2017 Brisbane, QLD. Pogreb v ožjem družinskem krogu, nato je bil pokojnik upepeljen.

MARJAN PEČAR

R. 12.3.1930 Maribor
U. 8.3.2017 Fairfield, NSW. Sv. maša 16.3.2017 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

NEŽIKA TAŠNER, r. ORNIK

R. 30.3.1948 Prepolje, ŽU Št. Janž na Dravskem polju - Starše
U. 12.3.2017 Liverpool Hospital, NSW. Sv. maša 24.3.2017 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Nato je bila pokojnica upepeljena v Pinegrove-u.

MIHAEL HOVAR (HOČEVAR)

R. 24.9.1937 Hruševka, ŽU Šmartno v Tuhinju
U. 6.3.2017 Queanbeyan, NSW. Sv. maša 11.3.2017 v župnijski cerkvi sv. Rafaela v Queanbeyanu, pokopan je na pokopališču Gungahlin - Mitchell, ACT.

JOŽE VITEŽNIK

R. 6.12.1939 Šembid - Podnanos
U. 17.3.2017 Coogee, NSW. Sv. maša 27.3.2017 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu, nato je bil pokojnik upepeljen v Rookwoodu. Pokopan bo na pokopališču v Podnanosu v Sloveniji.

URŠULA PRIMOŽIČ, r. PRIMOŽIČ

R. 3.10.1944 Dolina, ŽU Tržič
U. 21.3.2017 v Hospicu v Ljubljani. Sv. maša 23.3.2017 v župnijski cerkvi Marijinega oznanjenja v Tržiču, pokopana je na tamkajšnjem pokopališču.

ALOJZIJA PRUGOVEČKI, r. BERKOPEC

R. 15.2.1951 Praprotno, ŽU Semič
U. 24.3.2017 Greenwich Hospital. Sv. maša 29.3.2017 v naši cerkvi Sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopana je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ANICA OSTARJAŠ, r. BUTNA

R. 1943 Ormož
U. 25.7.2016 Cairns, QLD.

ALBIN BARBA

R. 1929 Pregarje
U. 4.11.2016 Cairns, QLD. Po pogrebem slovesu je bil upepeljen.

PIRHOVANJE V MERRYLANDSU VELIKONOČNI PONEDELJEK, 17. APRILA 2017

Ob 9.30 dopoldne sv. maša v cerkvi sv. Rafaela.

Po sv. maši kosilo, družabno srečanje, pirhovanje, srečolov in še kaj...

Dobitki prav tako dobrodošli!

Informacije, prijave: tel. (02) 9637-7147, faks (02) 9682-7692, M. 0409 074 760 E. darko@pacific.net.au ali osebno.

Dobra volja naj velja!

V NEKI ŽUPNIJI SO LJUDJE DAJALI OBILNO BERO. Župnik, kaplan in kuharica so dobili vsak velik sod vina. Kaplan je pridno praznil svoj sod, povabil kdaj kolege duhovnike ali svoje prijatelje in ni bilo pol leta, ko je imel sod prazen in je začel jemati iz kuharičinega sode. Nekoč ga kuharica vidi in se skriva v kleti. Ko je kaplan natočil in začel piti, je potrkal ob prazen sod.

Kaplan zavpije: "Kdo je?"

Kuharica pritajeno: "Hudič."

"Oh, s tabo bom že opravil, samo, da ni kuharica!"

V BANKI ŠEFICA KREGA SODELAVKO: "Ob devetih niste bili na svojem delovnem mestu!"

"Kako? Ali se je takrat kaj zgodilo?"

OČE LEŽI ZARADI PLJUČNICE. Mama mora vse prekuhati in razlaga Janezku:

"Veš, Janezek, ati je bolan, ima bacile, zato moram vse prekuhati."

Janezek malo preišči in pravi: "Mami, ali ni to nepraktično? Jaz bi raje očeta prekuhal!"

MAMICA IN SINKO, ki je šele dobro začel hoditi v šolo, sta šla k sv. maši. Maševal je starejši duhovnik, ki je zelo dolgo pridigal. Fantek je med pridigo zaspal in ko se je prebudil in pridige še ni bilo konec, je vprašal:

"Mami, ali je še ta nedelja - ali je že druga nedelja?"

MLADOPOROČENCA sta šla po poroki na poročno potovanje z ladjo. Ko sta po ganljivem poslavljanju končno sama v kabini, pravi mož svoji ženi: "Zdaj sva pa končno sama, zdaj sva eno. Se spomniš berila apostola Pavla?"

Žena mu pravi: "Seveda. Toda kosilo pa zdaj vseeno naroči za dva."

DIREKTOR ZAPORA odpušča iz zapora starega vlomilca, ki je odslužil kaznen. "Želim vam, da bi kmalu postali koristen član človeške družbe!"

"Kaj pravite? Da bi postal koristen član človeške družbe? Saj to sem že! Zaradi mene so postavili štiri nove tovarne za železne blagajne!"

ZDRAVNICA PRAVI MOŠKEMU, ki je prišel k njej:

"Da, gospod, vam ni nič hudega, zdravi ste še kar. To, kar potrebujete, je razvedrilo, vesela družba, smeh, dobra volja... Pojdite kaj v gledališče. Tam nastopa slavni komik Muhič. Nasmejali se boste do solz!"

"Oprostite, gospa zdravnica, tisti Muhič sem jaz!"

KLEMENTINA ZJUTRAJ VSTANE, gre v kopalnico, se stehta in se jezi, ker so šli kilogrami gor. Tedaj zavpije možu:

"Dragi, ali imamo še kakšno vago? Rada bi izvedela še drugo mnenje!"

DRUŽINA JE KUPILA NOV AVTO in poleti gredo skupaj na morje. Oče vozi v dolgi koloni in šlo je zelo počasi. Najmlajši sin pogleda nazaj in pravi:

"Ati, nič se ne boj, tile za nami ne vozijo nič hitreje!"

REVIJE, KI JIH TOPLO PRIPOROČAMO ZA BRANJE

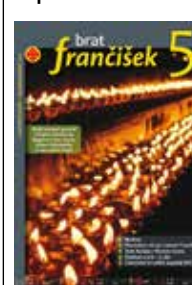
MISLI, izhajajo že 66. leto. List je ogledalo slovenskega življa v Avstraliji. Celoletna naročnina je \$60. **Naslov:** MISLI, P.O. Box 197, Kew VIC. 3101; ☎ (03) 9853 7787; **e-mail:** misli@bigpond.com, http://glasslovenije.com.au

DRUŽINA, ki je na razpolago v cerkveni veži, prihaja po letalski pošti. Cena izvoda je \$ 4.

Naslov: »Družina«, Krekov trg 1, p.p.95, 1001 Ljubljana, Slovenija;

☎ 0011 386 1 360 2830;

http://www.druzina.si

BRAT FRANČIŠEK, je glasilo Frančiškovega svetnega reda v Sloveniji (FSR). Revija izhaja šestkrat letno. Letna naročnina je \$35.

Naslov: Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana, ☎ 0011 386 1 242 9300, **faximile** 0011 386 1 2429 313

SLOVENSKA DIPLOMATSKA PREDSTAVNIŠTVA

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE V CANBERRI:

Veleposlanica: gospa Helena Drnovšek - Zorko
☎ (02)6290 0000, **faximile** (02)6290 0619.

Poštarne pošiljke: Embassy of Republic of Slovenia, 26 Akame Circuit, O' Malley, ACT 2606.

http://canberra.veleposlanistvo.si

E-mail: sloembassy.canberra@gov.si

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE NSW

Častni konzul: g. Anthony Tomažin

Level 1, 4 Railway Parade, Burwood, NSW 2134

T: +61 2 9715470, F: +61 2 97154801

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE QLD

Častna konzulka ga. Nevenka Golc Clark,

8 Otranto Ave., Caloundra, QLD 4551

T: 07 5438 1881, F: 07 5491 1606

0409 074 760

Pomoč bolnikom in umirajočim

SPREMEMBA NASLOVA

Če se preselite na drugi naslov, Vas prosimo, da nam takoj sporočite vaš novi naslov.

Prav tako sporočite spremembo telefonske številke, e-maila in drugo.

VSTAJENJE

*Zavel je veter preko oljk,
tema, zavita v črn molk,
naenkrat grob kamnit se odpre,
Zveličar iz njega gre.*

*Še zarja nima ob njem moči,
po cerkvah naših pa zvoni,
vesela pesem v dan kipi,
Zveličar naš - Gospod živi!*

*Zavel je veter preko oljk,
grob ni več kamen - črn molk.
Tam Zveličar - Bog žari,
da zarja nima ob njem moči.
Janez Slapar - Temšak*

*Blagoslovljeno veliko noč
p. Darko in rojaki*

Molitev za Evropo

**Oče vseh ljudi, Gospod zgodovine,
poglej na našo evropsko celino,
ki si ji v pošiljal znanstvenike, zakonodajalce in modrece,
predhodnike naše vere v tvojega Sina, umrlega in vstalega od mrtvih.**

**Poglej na te narode, ki so jim prinašali veselo oznanilo:
apostola Peter in Pavel, preroki, menihi,
sinovi sv. Benedikta in svetniki.**

**Poglej te pokrajine, ki jih je prepojila kri mučencev
in se jih je v njih razlegal glas reformatorjev.**

**Poglej na narode, ki jih povezujejo številne vezi,
žal pa tudi razdvajajo časi sovraštva in vojn v zgodovini.**

**Obdari nas s prizadevanjem za Evropo Duha,
utemeljeno ne le na gospodarskih dogovorih,
ampak tudi na človeških in večnostnih vrednotah.
Z Evropo, ki bo sposobna sprave na narodnem in medverskem
področju,
pripravljena sprejemati tujce in spoštovati človeško dostojanstvo.**

**Z zaupanjem naj sprejemamo poslanstvo
spodbujati in širiti slogo med narodi,
ki bo tudi ostalemu svetu zagotavljala
pravičnost in kruh, svobodo in mir. Amen.**

Kardinal Carlo Maria Martini